

Aanvullend rapport van de deputaten ACOBB aan GS Lansingerland 2018

Dalfsen, 20 maart 2018

Kort verslag van het gesprek van tussen deputaten ACOBB van DGK en de deputaten eenheid gereformeerde belijders van de GKN, d.d. 2 december 2017

Het onderwerp van het gesprek tussen afgevaardigden van DGK en GKN is: de katholiciteit van de kerk. Er zijn is besloten aan de hand van twee gespreksdocumenten (een van de GKN en een van DGK) met elkaar te spreken.

Eerst wordt het gespreksdocument van de GKN besproken. Dit blijkt een acht pagina tellend concept-stuk te zijn dat dient binnen de GKN als *Handreiking eenheid gereformeerde belijders*.

Het eerste wat hierin besproken wordt is de plaats en betekenis van het kerkverband. Hierbij een aantal citaten uit deze handreiking:

“Wezenlijk voor een gereformeerd kerkverband is enerzijds de zelfstandigheid van de plaatselijke gemeenten. We spreken daarom niet van een landelijke kerk (enkelvoud), maar van een verband van kerken (meervoud).”

“Anderzijds is het wezenlijk voor een gereformeerd kerkverband dat er een gemeenschappelijke geestelijke band bestaat tussen de verschillende plaatselijke kerken en dat uit die gemeenschappelijke band een onderlinge verantwoordelijkheid voortvloeit. We spreken daarom niet van onafhankelijke, maar van zelfstandige plaatselijke kerken. Een plaatselijke kerk kan niet zomaar onafhankelijk van andere kerken besluiten nemen, zeker niet wanneer het om zaken gaat die alle kerken gemeenschappelijk aangaan”

“Het is belangrijk om te zien dat het kerkverband niet de kern of het wezen van de kerk is. Wanneer in de Bijbel of in de belijdenis gesproken wordt over 'gemeente' of 'kerk', wordt daar nooit rechtstreeks het kerkverband mee bedoeld.”

Hiervoor wordt een aantal redenen voor aangegeven.

“We kunnen het zo zeggen dat de universele kerk tot openbaring komt in de plaatselijke kerk (ecclesia localis ecclesia universalis in loco est: de plaatselijke kerk is de universele kerk op een bepaalde plaats). Daardoor krijgt de plaatselijke kerk veel gewicht, want het is niet minder dan de openbaring van de universele kerk zelf. Daar spreekt immers Christus zelf door zijn Woord en woont en werkt Hij door zijn Geest. Daar horen de mensen naar zijn stem en volgen Hem. Dat is het wezenlijke van de kerk. Het kerkverband is vervolgens een door mensen georganiseerd verband van plaatselijke kerken”

Er ontspint zich dan een discussie over de plaats van de kerk en het kerkverband. Door DGK wordt opgemerkt dat in de *Handreiking* de nadruk ligt op het menselijk handelen als er gesproken wordt over het kerkverband. En de vraag wordt dan ook gesteld of de opmerking terecht is dat er in de Bijbel nergens rechtstreeks over het kerkverband wordt gesproken.

“Door de kerk te benaderen vanuit haar wezenlijke karakter, merken we om ons heen op meerdere plekken plaatselijke kerken op waar we de kenmerken van de ware kerk kunnen herkennen.”

“Wanneer die plaatselijke herkenning er is, mag dat ook vrijmoedig uitgesproken worden. Er is dan sprake van geestelijke herkenning zonder dat er daadwerkelijke kerkelijke eenheid mogelijk is. De organisatie van het kerkverband maakt kerkelijke eenheid voorlopig onmogelijk. De gehoorzaamheid en onderworpenheid aan het Woord maakt dat we moeite hebben met bepaalde kerkverbanden. Zelfstandige kerken zijn immers geen onafhankelijke

kerken. Vanuit het kerkverband benaderd is er dan ook niet te spreken van eenheid. Vanuit de universele kerk benaderd is het echter wel mogelijk om van geestelijke eenheid te spreken. Dat is dan de dubbelheid van de situatie. Maar zo mag dat dan ook uitgesproken worden.”

En even verderop:

“Wanneer er op plaatselijk vlak herkenning is vanwege de kenmerken van de kerk, zonder dat daarmee het kerkverband erkend kan worden, kan die plaatselijke herkenning vrijmoedig publiek uitgesproken worden. Daarin kan dan in alle nuchterheid de dubbelheid verwoord worden dat er op plaatselijk niveau herkenning is, maar dat dat niet geldt voor het kerkverband. Na verdere gesprekken zou die plaatselijke herkenning zelfs over kunnen gaan in erkenning. Er kan dan echter geen daadwerkelijke kerkelijke eenheid zijn die zich uit in erkenning van elkaars avondmaalstafels en toelating tot elkaars kansels. Daarin is de plaatselijke kerk gebonden aan de besluiten van de synode. Niettemin is juist dan het uitspreken van geestelijke verbondenheid van belang.”

Vanuit GKN-zijde wordt aangegeven dat, wanneer je in een plaatselijke kerk de kenmerken van de ware kerk herkent, dat dan wel betekent dat deze kerk onderdeel is van een kerkverband. Je moet eerst zeggen dat de kenmerken van de ware kerk zichtbaar zijn en dat je als plaatselijke kerk een ware kerk, bent dan gaan we als kerk verder. Als een kerk, een gemeente naar je toekomt, dan is er een eenheid van twee ware kerken en niet als één kerk in een kerkverband.

Ook wordt opgemerkt van GKN-zijde dat wanneer deze situatie zich plaatselijk zou voordoen, een plaatselijke kerk dan niet gehinderd mag worden door het kerkverband. Het kerkverband mag een plaatselijk vereniging of samenwerking niet in de weg staan.

Hieruit blijkt, volgens de interpretatie van deputaten van DGK, dat er blijkbaar volgens GKN deputaten een bepaalde vorm van eenheid mogelijk is vóórdat een andere gemeente overgegaan is tot de afscheiding van een kerkverband.

Waar de deputaten DGK aangeven dat ook kerkverbandelijke eenheid Schriftuurlijk is, wordt daar door een deputaat van de GKN een vraag bij gesteld. Er wordt onder meer aangegeven dat het zich houden aan kerkverbandelijke afspraken subjectief is. De nadruk ligt bij de GKN op de plaatselijke kerk.

Waar het in het gesprek gaat over de werkelijke eenheid in Christus wordt door DGK aangegeven dat de echte eenheid in Christus wordt gevonden aan het Heilig Avondmaal. Als er in één plaats twee kerken zijn (een DGK-kerk en een GKN-kerk) en er zijn daar dus twee gescheiden avondmaalstafels, dan kun je nog niet spreken van de totale geloofseenheid die er is in Christus.

Van de kant van de GKN wordt verder opgemerkt dat je de kenmerken van de kerk niet kunt overdragen aan de kenmerken van het kerkverband. Als er geconstateerd is dat het oecumenisch willen er is dan moet je daar plaatselijk iets mee. En daarna kijk je naar het kerkverband.

Het blijkt dat we over dit onderwerp nog niet uitgesproken zijn. Ook het gespreksdocument van DGK moet nog aan de orde komen, en het liefst zo snel mogelijk gezien de komende vergaderingen van de beide synodes.

Beide deputaatschappen zullen dit gesprek rapporteren aan hun synode.

Er wordt nog wel gevraagd door deputaten van DGK of de GKN de brief d.d. 16 maart 2016 na deze gesprekken die gevoerd zijn, terug kan nemen. Ook al wordt door een enkele deputaat van de GKN aangegeven dat er bepaalde punten uit de brief kunnen worden weggestreept, staat een andere GKN-deputaat nog helemaal achter deze brief van maart 2016.

Er wordt van de zijde van de GKN op aangedrongen om de instructie die de deputaten van DGK hebben meegekregen, gewijzigd zal moeten worden.

Er wordt tot slot wel uitgesproken dat we elkaar zien als broeders die van harte de Here willen dienen en die graag tot eenheid willen komen.

Kort verslag van het gesprek van tussen deputaten ACOBB van DGK en de deputaten eenheid gereformeerde belijders van de GKN, d.d. 5 maart 2018.

Voor het vervolgesprek over *de katholiciteit van de kerk* werd als datum afgesproken, 5 maart '18. Echter voorafgaand aan het gesprek ontvingen deputaten ACOBB van de GKN-deputaten Eenheid Geref. Belijders een schrijven. Dit schrijven is hetzelfde document, zoals DGK-synode dat ontvangen heeft van GKN-synode als bijlage van een brief van 17 maart 2018 (deze bijlage dateert van 8 maart 2018) maar zonder voetnoten. Daarin wordt meegedeeld dat er in de ogen van de deputaten van GKN redenen zijn om de gesprekken 'op deze manier' niet voort te zetten. De redenen komen kort samengevat hierop neer: Naar het oordeel van de deputaten GKN zeggen de deputaten van DGK andere dingen dan wat in het officiële orgaan van DGK (De Bazuin) geschreven wordt. In de brief van deputaten GKN vindt een terugblik plaats tot op de Acta van de GS Groningen 2014/15. De deputaten GKN menen discrepantie waar te nemen tussen dat wat deputaten van DGK spreken en dat wat (elders) binnen DGK geschreven is en wordt in het officiële orgaan van DGK. Wat blijkbaar voor deputaten GKN 'de deur dicht doet' is een artikel in De Bazuin (12 jg. Nr. 2), van br. H. Oosterhuis.

Tijdens het gesprek op 5 maart 2018 te Harderwijk, stellen de afvaardigden van GKN hun brief prealabel aan de orde. De voortzetting van de bespreking van het oorspronkelijk geplande onderwerp, 'de katholiciteit van de kerk', blijkt niet meer op de agenda te staan. Met náme het artikel van br. H. Oosterhuis in De Bazuin brengt de afgevaardigden van GKN ertoe uit te spreken dat zij de gesprekken op deze manier niet kunnen voortzetten. Dat er binnen DGK geschreven wordt over het belijden van schuld over zonden van GKN is voor de deputaten van GKN onacceptabel. Dat er gesproken zal worden over schisma's achten zij wel begrijpelijk. Echter, vanwege de typering 'schismatieke kerk' (in de Acta van GS Groningen) is het voor deputaten GKN onbegrijpelijk dat deputaten DGK aanbevelen de instructie van de vorige synode ongewijzigd te handhaven. In de brief van GKN wordt nadrukkelijk als voorwaarde voor voortzetting van het gesprek gesteld, dat het kerkverband van DGK zich 'door een besluit van uw Generale Synode publiek distantieert' van de punten die in de GKN-brief van 8 maart genoemd zijn.

In hun reactie hebben deputaten DGK aangegeven deze opstelling van deputaten GKN teleurstellend en betreurenswaardig te vinden. Daarbij wordt o.a. op de volgende aspecten gewezen:

- Er is blijkbaar een misverstand over het voorstel van DGK-deputaten aan de synode van Lansingerland inzake de instructie. In de oorspronkelijke instructie wordt GKN niet beoordeeld of veroordeeld als schismatieke kerken. Een voorstel om de oorspronkelijke instructie (voorzover niet afgehandeld) te handhaven behelst dus ook niet deze typering.
- Een artikel van een auteur in De Bazuin kan niet rechtstreeks gezien worden als een officiële uitspraak van het kerkverband. Terwijl de afgevaardigden van GKN in hun gesprek met deputaten DGK wel degelijk een officiële afvaardiging van het kerkverband van DGK ontmoeten.
- Ook wordt nog eens duidelijk gemaakt dat bepaalde typering in GKN, geciteerd uit bepaalde documenten, gezien dienen te worden als de perceptie van de historie, zoals die leeft

binnen DGK. Bepaalde typeringen (Acta GS Groningen) dienen niet gezien te worden als veroordelingen maar als gesprekspunten op de agenda van het deputatenoverleg.

- Deputaten DGK laten in het gesprek duidelijk merken dat het artikel van br. Oosterhuis niet geplaatst is na overleg met deputaten ACOBB. En tevens dat het tijdstip van het plaatsen van dit artikel naar de mening van DGK-deputaten hoogst ongelukkig is. Tegelijk maken DGK-deputaten ook duidelijk dat bepaalde inhoudelijke elementen van het gewraakte artikel behoren tot de beoogde gespreksonderwerpen met de afgevaardigden van GKN. Daarom moest door DGK-deputaten ook worden geantwoord dat niet alleen zij, maar (naar verwachting) ook de GS van DGK niet aan de door deputaten GKN gestelde voorwaarde kan voldoen.

- De andere elementen die in de brief van 17 maart 2018 genoemd worden, blijken minder van belang als belemmering voor verdere gesprekken. In dit gesprek is daar dan ook weinig op ingegaan. Met name spreken deputaten DGK in het gesprek richting deputaten GKN er hun teleurstelling over uit, dat zij terugkomen op het artikel van dr. P. van Gorp over de KO m.b.t. het fundament van de kerk. Hierover was al eerder uitgebreid doorgesproken. We dachten dat we daarin ook verder gekomen waren. Nu staat deze zaak als probleem genoemd in de publieke brief van de GKN-synode aan de DGK-Synode.

Een ander punt waar de GKN deputaten zich opnieuw aan storen is dat wij op dit moment niet verder kunnen gaan dan naar elkaar uit te spreken op het zelfde fundament te *willen* staan. Zo is dit ook in het gezamenlijke tweede persverslag weergegeven. Het was vooraf door ons toegelicht: op dit moment zijn nog niet alle fundamentele zaken van onze instructie besproken en door DGK synode beoordeeld. Tot nu toe is alleen de bespreking over het Schriftgezag afgerond. De bespreking over de leer van de kerk moet nog een vervolg krijgen en de overige onderwerpen van onze instructie moeten nog aan de orde komen.

De GKN blijkt echter van haar kant er nu op aan te blijven dringen dat wij als deputaten verder dienen te gaan door naar elkaar uit te spreken dat we nu al op het zelfde fundament *staan*.

Evaluerende opmerkingen

Als deputaten ACOBB moeten we vaststellen dat de deputaten van de GKN van oordeel zijn dat een gesprek met DGK niet voortgezet dient te worden zolang er in publicaties van en vanuit het kerkverband van DGK uitspraken liggen, met daarin typeringen, die kunnen worden opgevat als veroordelende vooroordelen t.a.v. het kerkverband van GKN.

Ondanks toelichting door deputaten ACOBB en de verklaring dat deze zaken gezien moeten worden als gesprekspunten, is het oordeel van de afvaardiging van GKN op dit punt, in de afgelopen periode niet veranderd. Dit ondanks het feit dat de GKN afvaardiging de uitleg van DGK-zijde gedurende enkele samsprekingen wel heeft willen aanvaarden.

Bepaalde formuleringen en typeringen liggen helaas blijkbaar zó gevoelig dat zelfs de positieve uitkomst van eerdere gesprekken erdoor overvleugeld worden.

Terwijl ook tijdens het laatste gesprek erkend wordt dat er in de achter ons liggende jaren sprake is geweest van scheuringen, schisma's, waarover ook gesproken dient te worden, levert het woord 'schismatiek' (en de woordenboek-betekenis van dat woord) al een zodanig bezwaar op, dat geëist wordt dat het kerkverband daar publiek afstand van neemt.

Tegelijk moet worden vastgesteld dat de brief van de Synode van de GKN, dd. 12 maart 2016, ondanks ons ernstig bezwaar, ongewijzigd gehandhaafd is tot op heden. In deze brief wordt door middel van beschuldiging van ongereformeerd handelen publiek een negatief beeld van het kerkverband van DGK gegeven. Toch hebben wij deze brief, ondanks ons ernstig bezwaar, niet als een verhindering gezien om toch aan te dringen op gesprek met GKN om via gesprekken samen verder te komen.

Conclusie

Als gevolg van het verschil van inzicht inzake de historische betekenis en de status van bepaalde typering en formuleringen van de zijde van DGK over de GKN willen de afgevaardigden van de GKN het gesprek niet voortzetten. Als gevolg daarvan lijken de gesprekken tussen de twee kerkverbanden tot ons verdriet te stagneren.

Naar het oordeel van deputaten ACOBB van DGK wordt door de deputaten van de GKN een onbillijke eis en een onterechte voorwaarde gesteld, omdat gevraagd wordt om inhoudelijk vooruit te lopen op de uitkomst van gesprekken die nog gevoerd moeten worden.

Blijkens de brief d.d. 17 maart 2018 van de GS van de GKN heeft de synode zich achter het standpunt van haar deputaten geschaard.

Op dit moment moet de betreuzenswaardige conclusie worden getrokken dat, in afwachting van andere signalen van de zijde van de GKN, hierin voorlopig slechts kan worden berust. Wel moeten wij, hierbij de opdracht van de Heere Jezus Christus in gedachten hebbende (zie ook Joh. 17: 21), als kerkverband doen wat in ons vermogen ligt om te proberen de voor de GKN blijkbaar onoverkomelijke obstakels weg te nemen. Concreet betekent dit dat de synode kan uitspreken dat wij de GKN zien als kerken waarvan wij in de gesprekken tot nu toe hebben vastgesteld, dat zij willen staan op het fundament van apostelen en profeten. En dat na het vaststellen van het staan op eenzelfde fundament, via de weg van open en eerlijke gesprekken over de scheuringen die plaatselijk in het verleden hebben gespeeld, gepoogd dient te worden de belemmering die deze met zich meebrengen, weg te nemen.

Voorstel aan de Generale Synode

Deputaten ACOBB stellen de volgende besluittekst voor:

De Generale Synode van Lansingerland van De Gereformeerde Kerken in Nederland in vergadering bijeen te Zwolle op 7 april 2018

Overweegt

1. dat het gewraakte artikel in de Bazuin slechts citaten weergeeft van stukken uit de Acta van de vorige DGK-synode, en uit een brochure van DGK Zwolle. Wel is het plaatsen van dit artikel ongelukkig qua timing.
2. dat via het voeren van gesprekken tussen afgevaardigden van DGK en GKN de perceptie van de recente kerkgeschiedenis van beide kanten besproken kan worden en zo bezwaren over en weer ook weggenomen kunnen worden.
3. Dat het voor deze gesprekken van belang is dat er over de te bespreken fundamentele zaken overeenstemming is bereikt.

Besluit:

1. met teleurstelling kennis te nemen van het feit dat de GS van GKN van 17 maart 2018 door het stellen van de eis aan het kerkverband van DGK om zich publiek te distantiëren van een artikel in het blad De Bazuin een onbillijke en niet te rechtvaardigen voorwaarde stelt voor de voortzetting van de gesprekken tussen DGK en GKN.

2. de uitnodiging tot het gesprek, gedaan door de GS van Groningen 2014/15, te handhaven, in afwachting van de reactie van de GKN, om alsnog met elkaar de gesprekken te vervolgen over de overgebleven onderwerpen.
3. uit te spreken de GKN te zien als kerken die willen staan op het fundament van apostelen en profeten, wat de basis moet zijn voor verdere samensprekingen.
4. een brief te doen uitgaan naar het kerkverband van de GKN, waarin de uitnodiging tot gesprek wordt herhaald en waarin de intenties van de gehandhaafde uitnodiging worden toegelicht.
5. deputaten ACOBB op te dragen diligent te blijven op mogelijke openingen voor gesprek met de GKN en hen te machtigen dit gesprek aan te gaan.

Gronden:

1. Het gewraakte artikel in De Bazuin is als zodanig geen officiële verklaring van het kerkverband van DGK. Over de betreffende inhoudelijke aspecten van het artikel kan een synode pas uitspraken doen nadat de beoogde gesprekken daarover tussen DGK en GKN gevoerd zijn.
2. Er wordt ten onrechte aan voorbijgegaan dat de deputaten ACOBB de wettige vertegenwoordigers zijn van het kerkverband, in het gesprek met de GKN.
3. Ook al wordt er door de GKN een belemmering gezien voor de voortgang van het gesprek en kan voortgaand contact niet worden afgedwongen, dat neemt niet weg dat de uitnodiging van de GS van Groningen 2014/15 onverminderd van kracht blijft vanuit de toen geformuleerde roeping.
4. De brief van de GKN d.d. 12 maart 2016 vraagt om beantwoording door de synode. Tevens bevestigt de synode dat zij het handelen van de deputaten in de afgelopen periode heeft goedgekeurd.
5. Het voeren van de gesprekken namens de synode behoort tot de taken van de deputaten ACOBB.

Bijlage:

Deputaten Eenheid Gereformeerde Belijders
Secr. A. Bolt
Aan: deputaten ACOBB DGK
Secr. B. Lourens

Amersfoort, 8 maart 2018

Geachte broeders,

Het drietal gesprekken dat we inmiddels met elkaar gevoerd hebben, konden gehouden worden na een aanvankelijke afwijzing. U weet, dat onze Generale Synode veel moeite had met de instructie die u als deputaten van uw meeste vergadering heeft meegekregen. In een eerste oriënterend gesprek is daarop gewezen. Er is tegelijkertijd indringend en aanhoudend gevraagd wat uw bedoelingen waren. Wat beogen kerken om met een ander kerkverband samen te spreken, wanneer er vooraf al sprake is van een oordeel over dat kerkverband. We legden met naam en toenaam de vinger bij uitdrukkingen als “schismatieke kerken” en het “tolereren van dwaalleer”. Letterlijk staat er in de acta te lezen: “Ook ten aanzien van een schismatieke kerk waarin voor het overige de grondslag van 2.a. functioneert, heeft de kerk van Christus roeping om zover dit mogelijk is -, te onderzoeken of er eenheid in de waarheid

mogelijk is. 28 Acta Generale Synode Groningen 2014-2015 In geval van zonden tegenover de Heer van de kerk zoals het onrechtmatig scheuren van zijn gemeente, zal schuldbelijdenis gedaan moeten worden, voordat het tot een hereniging kan komen.

In een op uw dringend verzoek nader gesprek legde u uit, dat genoemde uitdrukkingen naar uw inzicht geen oordeel inhielden. Het waren slechts gesprekspunten, die tot een beoordeling moesten leiden. Op grond hiervan zijn wij vervolgens als deputaten van de Gereformeerde Kerken Nederland met u in gesprek gegaan.

Voordat het eerste gesprek plaats kon vinden, hebben wij als deputaten gemeend u eerst te moeten vragen of u als deputaten zelf een onbevooroordeelde mening over ons had. We stelden die vraag naar de integriteit, vanwege een aantal zeer onaangename artikelen op een website uit uw kerkelijke kring. In die artikelen werd een aantal predikanten ongehoord en publiekelijk veroordeeld, als zouden ze een dubbele agenda hebben. Tot onze vreugde nam u van wat in uw eigen kring geschreven was nadrukkelijk afstand. U vond het overigens niet nodig om dat publiek te maken. Het persoonlijk uitspreken ervan achtte u voldoende voor de voortzetting van het gesprek. Wij hebben u daarin niet verder willen pressen, omdat genoemde website wel binnen uw kerken actief is, maar u voor wat daar geschreven wordt niet verantwoordelijk bent.

Heel anders was dat na het eerste gesprek. Toen verschenen namelijk artikelen van de hand van dr. P. van Gulp in de Bazuin (zie bijlage 1). Deze artikelen gingen over de vraag, of de K.O. ook hoorde bij het fundament van de kerk. Terwijl u en wij tot overeenstemming waren gekomen en nadrukkelijk hadden uitgesproken dat de K.O. niet tot het fundament van de kerk hoort, stond in uw kerkelijke pers dat de K.O. daartoe wel behoort. Wij hebben u daarmee geconfronteerd en u gevraagd zich ook daarvan te distantiëren. U hebt ons vervolgens uitgelegd, hoe dr. Van Gulp naar uw oordeel zijn woorden bedoelde. U gaf aan, dat in zijn wijze van redenering ook “wel iets waars” zat. Opnieuw hebben wij u als deputaten GKN niet willen dwingen meer te doen. Maar de discrepantie tussen het gesprek dat we met u hebben gevoerd en de duidelijke tegenstem in uw kerkelijke pers heeft ons wel geraakt.

Aan het eind van de eerste twee gesprekken zijn we overeengekomen een publieke verklaring uit te laten gaan over de bereikte consensus. We stelden u de tekst voor, dat DGK en GKN staan op het fundament van Schrift en belijdenis. Na enige tijd ontvingen we van u het antwoord, dat u naar buiten wilde brengen: DGK en GKN *willen* staan op hetzelfde fundament. Een kleine verandering, die een grote ruimte met zich meebrengt. Dat werkwoord “willen” kunnen we positief opvatten. Maar, gezien de eerdere ervaringen herinneren we ons wat uw GS ten aanzien van de kerkelijke eenheid naar voren heeft gebracht. We hebben dat al eerder geciteerd, maar doen dat nogmaals: “Ook ten aanzien van een schismatieke kerk waarin voor het overige de grondslag van 2.a. functioneert, heeft de kerk van Christus roeping om zover dit mogelijk is -, te onderzoeken of er eenheid in de waarheid mogelijk is. 28 Acta Generale Synode Groningen 2014-2015 In geval van zonden tegenover de Heer van de kerk zoals het onrechtmatig scheuren van zijn gemeente, zal schuldbelijdenis gedaan moeten worden, voordat het tot een hereniging kan komen.” Opnieuw hebben we, vanwege de opdracht om met elkaar te spreken, u niet door willen vragen wat voor u het onderscheid is tussen “staan” en “willen staan” in het licht van uw instructie. We waren dankbaar voor het resultaat van onze eerste besprekingen en wilden de weg graag vervolgen.

We begrepen dan ook niet, hoe u in uw rapport aan de Generale Synode Lansingerland kunt aanbevelen, om de instructie van de vorige Synode ongewijzigd te handhaven. We dachten u inmiddels duidelijk te hebben gemaakt, hoe bepaalde uitdrukkingen de onderlinge gesprekken

vooraf kunnen bemoeilijken. Er was van uw kant veel uitleg en een dringend verzoek voor nodig om de gesprekken op gang te brengen. Inmiddels hebben we geconstateerd, al is dat anders gecommuniceerd, dat beide kerken op hetzelfde fundament staan¹. Kennelijk hebt u zelf geen moeite met de zinsnede dat “ook ten aanzien van een schismatische kerk, voor het overige de grondslag van 2a kan functioneren” d.w.z. niet alleen de Schrift en de belijdenis, maar ook de K.O. Zijn we dan in dat eerste tweetal gesprekken achteraf met elkaar toch niet verder gekomen? U blijft ons typeren als een schismatische kerk². Het zijn immers geen overwegingen zonder meer die hier geciteerd worden. Het zijn overwegingen in de context van de samenspreking met de GKN. En dat, terwijl we met elkaar overeengekomen waren dat de K.O. *niet* tot het fundament van de kerk behoort!³

U kunt zich ongetwijfeld voorstellen dat we als deputaten GKN het gevoel hebben dat we in en door onze gesprekken niet nader tot elkaar zijn gekomen.

Datzelfde is helaas nog erger geworden vanwege de jongste ontwikkelingen. Opnieuw meent de redactie van De Bazuin (zie bijlage 2) met betrekking tot het onderlinge gesprek het één en ander te moeten opmerken. Eén van onze kerken wordt publiek een “sekte” genoemd die “op eigenwillige wijze is afgescheurd van de kerk van Jezus Christus”. En verder: “zo staan de zaken. Kerk tegenover sekte. Zeker, er zijn nu samensprekingen. Er kan dwaalleer ingezien worden, het kan ook weggedaan worden, er kan eventueel schuld worden beleden over zonden.” Dat is wat de stem van uw kerken publiek te horen geeft: een sekte kan ook schuld belijden, wanneer voor het overige de grondslag functioneert.

Broeders, u begrijpt wel dat wij de gesprekken op deze manier niet kunnen voortzetten.

Kennelijk hangt er toch wel veel af van de interpretatie waarmee u de uitspraken van de GS 2014 hebt uitgelegd. Uw interpretatie wordt, als we naar gepubliceerde artikelen kijken, in elk geval niet gedeeld door de deputaten die in opdracht van dezelfde kerken het blad de Bazuin uitgeven. Die ook hopen om met dit werk voort te gaan onder Gods zegen zoals ze schrijven. Wij twijfelen intussen niet aan uw uitleg, zoals u die zelf meent te mogen geven aan de instructie en overwegingen van uw Generale Synode. Wij twijfelen wel, of uw uitleg gedragen wordt in en door uw eigen kerkverband. Dat houdt tegelijk in, dat wij twijfelen of de gesprekken die wij met u voeren wel zinvol zijn. Want wij kunnen hier, aan dezelfde tafel met elkaar spreken en tot overeenstemming komen. Maar zowel in uw rapportage naar uw eigen kerken toe, als in het officiële blad van uw kerken worden de zaken toch wel anders voorgesteld. Daarom menen wij dat een vruchtbaar gesprek alleen voortgezet kan worden als u zich van de punten die wij genoemd hebben als kerken door een besluit van uw Generale Synode publiek distantieert⁴.

Zie het niet als een definitieve afwijzing. Wij willen uw interpretatie en het resultaat van de tot nu gevoerde gesprekken graag waarderen. Maar wij weten niet meer of wij in u wel met broeders spreken die de stem van de DGK laten horen. U zegt namelijk andere dingen dan wat in het officiële orgaan van uw kerken geschreven wordt. En u zegt sommige dingen anders – zoals mag blijken uit de gezamenlijke verklaring over wat het fundament van de kerk is. Ook de nu door u voorgestelde instructie aan uw synode roept de vraag op of wat we besproken hebben echt invloed heeft. Wij worden nog steeds schismatische kerken genoemd. Nog steeds wordt er gezegd dat er in ons midden dwaling is.

Wij roepen u op om de genoemde obstakels die aan uw kant zijn ontstaan weg te nemen zodat er weer verdere gesprekken tussen onze kerken kunnen plaatsvinden.

Met broedergroet,

Br. A. Bolt

Br. J. Hartog

Ds. L Heres

Ds. R. Visser

Ds. R. van der Wolf

- 1 In het gesprek van 5 maart is door DGK deputaten aangegeven dat dit nog verder gesprek behoeft.
- 2 De moeite die hier aangeduid wordt zit in het gebruik van de termen: het spreken over 'de schisma's' en over 'schismatieke kerken'. Het spreken over de 'schisma's' is een zuivere weergave van de situatie (van scheuringen) in de kerken, daarover kan doorgesproken worden. Het herhalend betitelen van GKN kerken als schismatieke kerk(en) heeft in zichzelf een oordeel voorafgaand aan gesprek dat nog plaats moet vinden.
- 3 In de instructie worden zaken als het samenleven naar de gereformeerde kerkorde, de scheuringen en schorsingen uit het verleden en de rechtmatigheid van de vrijmaking van 2003 nog steeds gevat onder **'fundamentele zaken'**.
- 4 Daarmee bedoelen we dat uw synode duidelijkheid schept over het fundament van de kerk en de daarop gebaseerde oordeelsvorming en daarmee ook over het uitgangspunt van verdere gesprekken. De onduidelijkheid en discrepantie wordt geïllustreerd, onderstreept en gevoed door de genoemde obstakels:
 - een ongewijzigde instructie voor deputaten ACOBB, waarin de winst van onze gesprekken niet is doorgevoerd, en die nog steeds in het kader staan van de betiteling als schismatieke kerken
 - het artikel in de Bazuin waarin gesproken wordt door Oosterhuis over de GKN als zijnde schismatieke en sektarische kerk